

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: Tom de Kleer		Opgesteld door: Martin van der Vijver, ROG Economie & Duurzaamheid	
Besluitvormende vergadering: 17 oktober 2024	Registratienummer collegebesluit: 411116	Raadsnummer (niet invullen, dit vult de griffie in)	
Titel / onderwerp: Raadsvoorstel 1e verordening tot wijziging van de Subsidieverordening Energiebesparingsfonds			
Samenvatting: In de Transitievisie Warmte heeft de gemeente Nieuwkoop ervoor gekozen om richting 2030 de nadruk te leggen op het aardgasvrij gereedmaken van de gebouwde omgeving. Energiebesparing en woningisolatie hebben de hoogste prioriteit. Om hierin grote stappen te maken en de inwoners te ondersteunen met het verduurzamen van hun woning, is in oktober 2023 het Energiebesparingsfonds (EBF) met een startbedrag van €1.000.000 opgericht. Met behulp van dit Energiebesparingsfonds kunnen woningeigenaren die in aanmerking komen subsidie aanvragen voor het nemen van isolatiemaatregelen. Om een maximaal resultaat te halen én het voor inwoners zo overzichtelijk te mogelijk te maken is het EBF gekoppeld aan het Nationaal Isolatieprogramma (NIP), waaruit een aanvulling van €1.606.000 (verdeeld over drie tranchés) is gekomen. Nu de regeling een jaar open staat voor aanvragen is het een goed moment om te evalueren en van daaruit sturing te geven aan het vervolgtraject. Op basis van de ervaringen en de evaluatie uit het eerste jaar stelt uw college voor om de subsidieregeling te verruimen en de verordening hierop te wijzigen. Het doel is om de beschikbaar gestelde (financiële) middelen beter te gebruiken, meer woonadressen te bereiken en daardoor de inwoners nog beter te ondersteunen.			
Voorgesteld besluit: De raad wordt gevraagd kennis te nemen van de evaluatie (zie bijlage 3. Evaluatie eerste jaar Energiebesparingsfonds 2023 – 2024) en het volgende te besluiten: 1. Instemmen om de (huidige) 'Subsidieverordening Energiebesparingsfonds gemeente Nieuwkoop' te wijzigen; a. Meerdere aanvragen per woonadres toestaan; b. Verdubbeling van het subsidiepercentage van 20% naar 40% (max €2.500,-); c. De maximale WOZ-waarde van €405.000 naar €421.000 (met peilingsdatum 01-01-2022); 2. De '1e verordening tot wijziging van de Subsidieverordening Energiebesparingsfonds gemeente Nieuwkoop' vast te stellen, conform bijgevoegde en als zodanig gewaarmerkte bijlage.			

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding

In de Transitievisie Warmte heeft de gemeente Nieuwkoop ervoor gekozen om richting 2030 de nadruk te leggen op het aardgasvrij gereedmaken van de gebouwde omgeving. Energiebesparing en woningisolatie hebben de hoogste prioriteit. Om hierin (grote) stappen te maken en de inwoners te ondersteunen met het verduurzamen van hun woning, is in oktober 2023 het Energiebesparingsfonds met een startbedrag van €1.000.000 opgericht. Met behulp van dit Energiebesparingsfonds (EBF) kunnen woningeigenaren onder voorwaarden subsidie aanvragen voor isolatiemaatregelen. Om een maximaal resultaat te halen én het voor inwoners zo overzichtelijk te mogelijk te maken is het EBF gekoppeld aan het Nationaal Isolatieprogramma (NIP). Vanuit het NIP is het fonds aangevuld met een bedrag van €1.606.000 (verdeeld over drie tranchés). De voorwaarden van het EBF sluiten goed aan op de voorwaarden vanuit het NIP. Hiermee is er één gezamenlijke subsidieregeling opgezet. De belangrijkste voorwaarden van de huidige subsidieverordening zijn:

- Per aanvraag wordt 20% van de kosten op de offerteaanvraag/koopovereenkomst vergoed voor isolerende maatregelen en/of nieuwe beglazing. Het maximaal te verstrekken bedrag per woning bedraagt €2.500;
- De woning heeft een WOZ-waarde lager of gelijk aan €405.000 (conform de NHG-grens, peildatum 01-01-2022) met een bouwjaar vóór 1992;
- Maximaal één aanvraag per woning.

Een derde van de woningeigenaren in Nieuwkoop komt voor het EBF in aanmerking. In totaal gaat het om 3.460 woningen.

Evaluatie van het eerste jaar

Nu de regeling een jaar open staat voor aanvragen is het een goed moment om te evalueren en van daaruit sturing te geven aan het vervolgtraject. De evaluatie vindt u in bijlage 3: 'Evaluatie eerste jaar Energiebesparingsfonds 2023 – 2024'. De cijfers laten het volgende zien:

- €109.696,27 subsidieverlening (periode vanaf november 2023 t/m augustus 2024);
- 117 goedgekeurde en 45 afgewezen aanvragen (totaal 162);
- 17 goedgekeurde aanvragen voor het maximale subsidiebedrag;
- Gemiddeld €937,58 subsidie per aanvraag;
- Meest voorkomende redenen van afwijzing:
 1. Offerte met een datum van vóór 13 oktober 2023 (24);
 2. Meerdere subsidieaanvragen per woonadres (7);
 3. WOZ-waarde te hoog en/of bouwjaar na 1991 (6).

Voorgestelde aanvullingen en/of wijzigingen

Op basis van de ervaringen en de evaluatie stelt uw college voor om de subsidieregeling te verruimen en de verordening hierop te wijzigen. Het voorstel is om de verordening als volgt aan te vullen:

1. Meerdere aanvragen per woonadres toegestaan (tot maximaal €2.500,-);
2. Verdubbeling van het subsidiepercentage van 20% naar 40% (tot maximaal €2.500,-);
3. De maximale WOZ-waarde van €405.000 naar €421.000 (conform voorwaarden Nationaal Isolatie Programma, met peildatum 01-01-2022). Bij het vaststellen van deze wijziging komen er nog eens 354 extra woonadressen in aanmerking voor subsidie uit het EBF.

Waarom de noodzaak tot wijziging?

Omdat het ook om toegekende Rijksgelden gaat dient de gemeente deze bij geen gebruik terug te vorderen. Met deze wijziging kunnen de beschikbaar gestelde (financiële) middelen beter worden gebruikt, worden meer woonadressen bereikt en kunnen inwoners beter worden ondersteund. Uiteindelijk geeft dit de verduurzaming van de woningen een extra boost.

Beoogd (maatschappelijk) effect

De energierekening voor de inwoners van de gemeente Nieuwkoop betaalbaar maken en houden. Met de subsidie stimuleren we inwoners om isolatiemaatregelen uit te (laten) voeren. Hiermee worden stappen gezet in de energietransitie om de gemeente Nieuwkoop aardgasvrij-gereed te maken. Door wijzigingen/aanvullingen in de lopende subsidieverordening Energiebesparingsfonds aan te brengen, zal dit voor een extra stimulans gaan zorgen om te verduurzamen.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis

- Op 10 november 2022 nam de gemeenteraad de motie "Energiefonds; naar een blijvend betaalbare energierekening voor iedereen" aan. Met de motie is verzocht een raadsvoorstel voor te bereiden voor de realisatie van een energiefonds met een startbedrag van € 1.000.000 uit de Algemene Reserve. Het energiefonds is bestemd voor de financiële ondersteuning van investeringen in energiemaatregelen in woningen. Onderdeel van de motie was het betrekken van de raad bij de uitwerking van het plan en deze uitwerking in februari 2023 voor te leggen aan de raad.
- In de besluitvormende raadsvergadering van 23 februari 2023 werd besloten € 1.000.000 uit de Algemene Reserve te onttrekken en in de duurzaamheidsreserve onder te brengen ten behoeve van het EBF. Daarnaast dient er een subsidieverordening te worden opgesteld en aan de gemeenteraad te worden voorgelegd. In de subsidieverordening moet een inkomens en/of vermogenstoets zijn uitgewerkt. Daarnaast werd voor de doelgroep bepaald dat dit eigenaar-bewoners moeten zijn met een woning van vóór 1992 en dat de WOZ-waarde van de woning niet boven de NHG-grens mag liggen.
- In mei 2023 is de volledige bijdrage voor de eerste tranche vanuit het NIP aangevraagd bij het Rijk. Begin juni ontvingen wij de bevestiging dat de gemeente de volledige bijdrage ontvangt. Door een verschuiving van middelen zijn er middelen uit een latere tranche naar het eerste tranche gehaald. Hierdoor moet er nog een tweede aanvraag worden gedaan om ook deze vooruitgeschoven middelen toegekend te krijgen.
- Op 28 september 2023 stelde de gemeenteraad de Subsidieverordening Energiebesparingsfonds gemeente Nieuwkoop vast. Hierin is besloten om €1.000.000 uit de reserve Duurzaamheid te onttrekken voor de uitvoering van het Energiebesparingsfonds (EBF). Het EBF wordt gekoppeld aan de uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP). De middelen die hieruit voortkomen worden toegevoegd aan het EBF. De voorwaarden van de subsidie zijn vastgelegd in de verordening 'Subsidieverordening Energiebesparingsfonds gemeente Nieuwkoop'.

Participatie / betrokken partijen / personen

- Er is gesproken met regiogemeenten die ook (lokale) subsidieregelingen voor isolatiemaatregelen hebben. Zo is kennis genomen van verschillende subsidieregelingen/verordeningen, hun werkwijzen en ervaringen.

Duurzaamheidsaspecten

Het beschikbaar stellen van subsidie aan onze inwoners kan een extra stimulans zijn om hun woning te isoleren. Het isoleren van woningen is de eerste stap in de opgave om als Nieuwkoop in 2050 aardgasvrij te zijn. Deze doelstelling is verankerd in het Beleidskader Duurzaamheid 2020 en onderdeel van het huidige (en nieuwe) Duurzaamheidsprogramma. Met de vaststelling van de Transitievisie warmte is ervoor gekozen om hier richting 2030 extra de nadruk op te leggen. Een wijziging van de voorwaarden kan dit proces een boost geven.

Gezondheid

Door het betaalbaar maken van de energiebesparende maatregelen kunnen inwoners stappen zetten in het verduurzamen van hun woning. Hiermee kunnen de energielasten dalen, wordt het wooncomfort verhoogd en kan leiden tot minder stress.

Varianten met argumenten voor en tegen

Het voorstel is om de volgende wijzingen en/of aanvullingen te doen:

1. Meerdere aanvragen per woonadres toestaan:
Niet alle inwoners komen met hun aanvraag in aanmerking voor het maximaal te verlenen subsidiebedrag (€2.500,-). Om inwoners in stappen te laten isoleren of het nemen van meerdere isolatiemaatregelen in de toekomst te blijven stimuleren wordt het aantal aanvragen verhoogd van één naar **meerdere** aanvragen per woonadres/huishouden tot het maximale subsidiebedrag €2.500,- bereikt is.
2. Verdubbeling van het subsidiepercentage van 20% naar 40% (max €2.500,-):
Om de vrijgemaakte financiële middelen uit de Duurzaamheidsreserve en de aanvulling vanuit het Nationaal Isolatie Programma (NIP) beter te benutten wordt het subsidiepercentage per aanvraag verdubbeld van 20% naar **40%** voor isolerende maatregelen.
3. De maximale WOZ-waarde van €405.000 naar €421.000 (met peilingsdatum 01-01-2022):
De huidige voorwaarde voor de WOZ-waarde is gebaseerd op de NHG-grens uit 2023. Om beter aan te sluiten op de voorwaarden uit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) wordt voorgesteld deze grens te verhogen naar de gemiddelde woningwaarde in gemeente Nieuwkoop €421.000 (met peilingsdatum 01-01-2022) uit de NIP bijlage. De peildatum geldt gedurende de looptijd van deze subsidieverordening.

Omdat de bovenstaande wijzigingen/aanvullingen overlappende voor- en tegenargumenten hebben, worden ze hieronder gezamenlijk benoemd:

Argumenten voor:

- Woningeigenaren worden gestimuleerd om in de toekomst nog eens één of meerdere verduurzamingsmaatregel(en) te nemen;
- Het maximale subsidiebedrag per woningeigenaar kan hierdoor beter benut worden;
- Meer inwoners komen per aanvraag in aanmerking voor het maximale subsidiebedrag. Dit komt ten goede aan de financiële ondersteuning in de verduurzaming van de woningen. Hierdoor kan de stap voor het nemen van isolerende maatregelen (financieel) makkelijker gemaakt worden.
- De NIP gelden worden uiteindelijk teruggevorderd als deze niet gebruikt worden. Het is daarom belangrijk om hier aandacht aan te besteden om deze middelen zo goed mogelijk te benutten. De voorgestelde aanvullingen van de voorwaarden zullen hieraan bijdragen;
- Meer woningeigenaren komen in aanmerking voor subsidie vanuit het EBF. Dit zorgt ervoor dat een groter aantal woningen zich voor kunnen bereiden op het aardgasvrij-gereed worden.
- Woningeigenaren die eerder een aanvraag voor niet het volledige bedrag van €2.500,- hebben gedaan, kunnen bij een (afgewezen) tweede aanvraag alsnog aanspraak maken op het restant van het maximaal te verlenen subsidiebedrag.

Argumenten tegen:

- Als alle inwoners die in aanmerking komen voor subsidie een aanvraag doen voor de maximale subsidie, wordt het subsidieplafond ruimschoots overschreden. Door deze wijziging in de voorwaarden kan dit proces versnellen.

Voorgesteld besluit

De raad wordt gevraagd kennis te nemen van de evaluatie (zie bijlage 3. Evaluatie eerste jaar Energiebesparingsfonds 2023 – 2024) en het volgende te besluiten:

1. Instemmen om de (huidige) 'Subsidieverordening Energiebesparingsfonds gemeente Nieuwkoop' te wijzigen;
 - a. Meerdere aanvragen per woonadres toestaan;
 - b. Verdubbeling van het subsidiepercentage van 20% naar 40% (max €2.500,-);
 - c. De maximale WOZ-waarde van €405.000 naar €421.000 (met peilingsdatum 01-01-2022).
2. De '1e verordening tot wijziging van de Subsidieverordening Energiebesparingsfonds gemeente Nieuwkoop' vast te stellen, conform bijgevoegde en als zodanig gewaarmerkte bijlage.

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen

- Het NIP wordt in drie tranches uitbetaald aan de gemeente. Het bedrag voor het tweede tranché wordt na het Raadsbesluit aangevraagd.
- De verwachting is dat met de start van de wijkaanpakken (vanaf dit jaar Woerdense Verlaat, vanaf volgend jaar Langeraar, etc.) het aantal aanvragen sneller zal toenemen.
- Indien volgend jaar blijkt dat het aantal aanvragen in een veel hoger tempo oploopt dan verwacht, kan ervoor gekozen worden om het percentage van 40% terug te brengen naar 30%. De verwachting is echter dat - ook kijkend naar ervaringen in andere gemeenten - het niet reëel is om te verwachten dat de totale subsidiepot op korte termijn zal worden uitgeput. Indien vanaf 2026 NIP geld overblijft zal dit echter moeten worden terugstort, wat nu de noodzaak vergroot om de subsidievoorwaarden te verruimen.
- Het is niet in cijfers uit te drukken wat het effect gaat zijn van deze wijzigingen. O.b.v. het maximum subsidiebedrag en het aantal geschikte woningen kan het volledige subsidiebedrag (€1.606.000 + €1.000.000) sneller bereikt worden. Mocht dit scenario optreden zou dit betekenen dat het Energiebesparingsfonds een enorm succes is gebleken.

Financiële en Juridische gevolgen

Financiële gevolgen:

- Inwoners die voldoen aan de voorwaarden kunnen een subsidieaanvraag doen voor **40%** van de kosten tot een maximum van € 2.500.

Juridische gevolgen:

- Door vaststelling van de subsidieverordening zijn er regels op basis waarvan kan worden bepaald of iemand voor subsidie op basis van het Energiebesparingsfonds in aanmerking komt;
- De wijziging subsidieverordening zal gepubliceerd worden;
- De bijlagen van de subsidieverordening wijzigen mee.

Bijlagen

1. Bijlage behorend bij raadsbesluit
2. 1e Verordening tot wijziging van de Subsidieverordening Energiebesparingsfonds gemeente Nieuwkoop.
3. Evaluatie eerste jaar Energiebesparingsfonds (2023 – 2024).

Advies meningsvormende raad